

11. ДАВО. – Ф. Р–4956. – Оп.1. – Спр.1736.
 12. Час випробовувань // Інформаційний вісник ТЧХ України. – 1993. – №3. – С.4–6.
 13. Поточний архів Вінницької обласної організації Товариства Червоного Хреста України. – Постанова XVIII з'їзду Товариства Червоного Хреста України від 5 квітня 2001 року «Про роботу Товариства Червоного Хреста України за період квітень 1996 року – квітень 2001 року». – 6 с.
 14. Там само. – Оглядово-методичний лист щодо досвіду роботи організації Товариства Червоного Хреста України. – №6/02. від 3 серпня. 2000 р. – 20 с.
 15. Гуманітарна допомога // Інформаційний вісник №3 ТЧХ України. – 1993. – №3. – С.6–7.
 16. ДАЖО. – Ф. Р–3853. – Оп.1. – Спр.797.
 17. Усіченко І. Нові обрії милосердя / І. Усіченко // Третій тост. – 1998. – №9. – травень.

References

1. Usichenko I. I dobrota, i myloserdia / I. Usichenko, Iu. Vilenskyi, O. Zahranynchyi. – K.: Tovarystvo Chervonoho Khresta Ukrainy, 2001. – 63 s.
 2. Usyuchenko Y. Y. S oryentyrom na cheloveka / Y. Y. Usyuchenko // Sovetskyi Krasnyi Krest. – 1990. – №2. – S.3–5.
 3. Khabarova A. Myloserdia bez mezh ta kordoniv / A. Khabarova // Zhinka. – 1998. – Kvitin. – S.3–4.
 4. Materyaly II Prezydyuma y II Plenuma SOKK y KP. – M.: [B.V.]. – S.46–47.
 5. Ukaz Prezydenta Ukrainy «Pro Tovarystvo Chervonoho Khresta Ukrainy» vid 28 zhovtnia 1992 roku №548/92 // Informatsiinyi visnyk TChKh Ukrainy – 1993. – №3. – S.2.
 6. Somaruha K. Vyznannia Tovarystva Chervonoho Khresta Ukrainy / K. Samuraha // Statut Tovarystva Chervonoho Khresta Ukrainy. – K.: «Chornobylinterinform», 2001. – S.32.
 7. Derzhavnyi arkhiv Vinnytskoi oblasti (dali – DAVO). – F. R–4956. – Op.1. – Spr.1583.
 8. Potochnyi arkhiv Vinnytskoi oblasnoi orhanizatsii Tovarystva Chervonoho Khresta Ukrainy. – Dovidka pro diialnist TChKh Ukrainy v 1993 rotsi. – 40 s.
 9. DAVO. – F. R–4956. – Op.1. – Spr.1723.
 10. Derzhavnyi arkhiv Zhytomyrskoi oblasti (dali – DAZhO). – F. R–3853. – Op.1. – Spr.816.
 11. DAVO. – F. R–4956. – Op.1. – Spr.1736.
 12. Chas vyprovovuvan // Informatsiinyi visnyk TChKh Ukrainy. – 1993. – №3. – S.4–6.
 13. Potochnyi arkhiv Vinnytskoi oblasnoi orhanizatsii Tovarystva Chervonoho Khresta Ukrainy. – Postanova XVIII z'izdu Tovarystva Chervonoho Khresta Ukrainy vid 5 kvitnia 2001 roku «Pro robotu Tovarystva Chervonoho Khresta Ukrainy za period kviten 1996 roku – kviten 2001 roku». – 6 s.
 14. Tam samo. – Ohliadovo-metodychnyi lyst shchodo dosvidu roboty orhanizatsii Tovarystva Chervonoho Khresta Ukrainy. – №6/02. vid 3 serpnia. 2000 r. – 20 s.
 15. Humanitarna dopomoha // Informatsiinyi visnyk №3 TChKh Ukrainy. – 1993. – №3. – S.6–7.
 16. DAZhO. – F. R–3853. – Op.1. – Spr.797.
 17. Usichenko I. Novi obrii myloserdia / I. Usichenko // Tretii tost. – 1998. – №9. – traven.

Levchuk K. I., Doctor of History, Professor, Head of Department of the History of Ukraine and philosophy, Vinnytsia National Agrarian University (Ukraine, Vinnytsia), ki_levchuk@i.ua
Charity activities of the Red Cross Society of Ukraine (1991–2000 years)

Forms and methods of the Red Cross Society of Ukraine in terms of social and economic relations transformation with the building of the Ukrainian independent state, based on the study and synthesis of archival sources, published documents, research literature and press materials were found.

Keywords: Red Cross Society, charity activities, social protection, humanitarian aid.

Левчук К. И., доктор исторических наук, профессор, заведующей кафедрой истории Украины и философии, Винницкий национальный аграрный университет (Украина, Винница), ki_levchuk@i.ua

Благотворительная деятельность Общества Красного Креста Украины (1991–2000 годы)

На основе изучения и обобщения архивных источников, опубликованных документов, научно-исследовательской литературы, материалов прессы

исследовано формы и методы деятельности Общества Красного Креста Украины в условиях трансформации общественно-экономических отношений, связанных с развитием независимого украинского государства.

Ключевые слова: Общество Красного Креста, благотворительная деятельность, социальная защита, гуманитарная помощь.

* * *

УДК 94(477)*94(437.1/2)

Корсак Р. В.,
 доктор історичних наук, доцент кафедри туристичної інфраструктури і сервісу, факультет «Туризму», Ужгородський національний університет (Україна, Ужгород), korsakr@inbox.ru

ЄВРОІНТЕГРАЦІЙНА СПІВПРАЦЯ УКРАЇНИ З ЧЕСЬКОЮ РЕСПУБЛІКОЮ (2000–2012 РР.)

Розглядається співпраця України і Чехії у євроінтеграційному напрямі. Автор розкриває головні тенденції цієї сфери двостороннього співробітництва. Дослідження теми стало можливим завдяки використанню загальнонаукових методів пізнання: аналізу, синтезу, системності, узагальнення, конкретності, історизму та діалектичного методу. У науковому доробку віддано перевагу історичним методам дослідження: історико-генетичному, історико-порівняльному, історико-системному, історико-діахронному, емпіричному аналізу тощо.

Ключові слова: Чеська Республіка, Україна, євроінтеграція, співпраця, Європейський Союз.

Особливий вклад у євроінтеграційні процеси та вплив на трансформацію суспільно-політичних і соціально-економічних відносин України внесли країни «Вишеградської четвірки». Зокрема, Чехія завдяки виступали генераторами здійснення «Східного партнерства» та підтримувала внутрішню і зовнішню політику, демократичні реформи, що проводилися в Україні. Для України була важливою підтримка Чехією таких питань, як формування посиленої угоди «Україна – ЄС», створення зони вільної торгівлі [2, с. 9–10].

Українські дипломати приділяли багато уваги активізації взаємодії України і Чехії на її шляху інтеграції до Євросоюзу. У цьому напрямі Посольством України у Чеській Республіці було проведено цілу низку зустрічей та консультацій у МЗС, інших міністерствах і відомствах ЧР, відповідних комісіях обох палат Парламенту Чеської Республіки. Важливою подією стало проведення у квітні 2002 р. у Празі двосторонніх українсько-чеських консультацій на рівні керівників управлінь з інтеграції до ЄС, міністерств закордонних справ двох країн. У ході консультацій чеська сторона була докладно поінформована про стан та перспективи відносин між Україною та ЄС, про затверджену Президентом України Програму інтеграції України до ЄС. Також було обговорено можливі форми підтримки Чеською Республікою прагнення України отримати асоційований статус у Євросоюзі. Було досягнуто домовленості про необхідність продовження консультацій між двома країнами у євроінтеграційній сфері на рівні держсекретарів МЗС України та Чехії з питань євроінтеграції. Така зустріч між Держсекретарем МЗС України О. Чалим та Держсекретарем МЗС ЧР П. Телічкою відбулась на початку липня 2002 р. у м. Кошице (Словаччина) [2, с. 10–12].

Протягом 2003 р. дипломатичні співробітники Посольства України у Чеській Республіці провели ряд зустрічей у парламентських і урядових структурах ЧР з метою роз'яснення Звернення Європейської Комісії «Ширша Європа – сусідство: нові рамки відносин з нашими

східними і південними сусідами». Після згаданого саміту «Україна – ЄС», акцент робився на необхідності перевести співробітництво між нашою країною та Євросоюзом на рівень асоціації, запровадження зони вільної торгівлі [3, с. 8–9].

У документі «Елементи стратегії ЄС щодо України: позиція Чеської Республіки» зазначалося, що «Брюссель повинен спробувати визначити процедурні та формальні рамки, а також графіки, які будуть враховувати євроінтеграційні амбіції України». Згодом, Заступник міністра закордонних справ Чеської Республіки П. Колар позитивно оцінив результати зустрічі високого рівня «Ширша Європа – сусідство: співробітництво у регіоні Центрально–Східної Європи через спільні з ЄС кордони» (м. Київ, 10 листопада 2003 р.), на якій він підкреслив їх значення для поглиблення українсько–чеського діалогу з питань європейської інтеграції. Згадана зустріч давала можливість зробити висновок, що чеська сторона проявляла помітну обережність у питанні здійснення активних кроків на підтримку конкретних пропозицій України щодо подальших відносин з ЄС, її небажання на даному етапі виходити за межі загальних позицій Євросоюзу, перебирати на себе будь–яку ініціативу на цьому напрямі [3, с. 8–9].

Водночас, Посольство України у Чеській Республіці забезпечило підтримку чеською стороною участі України у масштабних євросоюзівських спільних проєктах регіонального та загальноєвропейського значення. Зокрема, було розширено участь України у реалізації транс'європейського проєкту із створення сучасної транспортної мережі Транссіб – Західна Європа і будівництва логістичного терміналу у чеському м. Богумін. У напрямі зміцнення позицій України у майбутній системі політичної та економічної кооперації на європейському континенті, Посольством України вживалися кроки задля підтримки Чехією пропозицій нашої держави щодо створення Євразійського нафтотранспортного коридору, зокрема щодо залучення чеських фірм до участі в експлуатації нафтопроводу «Одеса – Броди». З цієї метою у червні 2002 р. у Празі Посольством за участю НАК «Нафтогаз України» та ВАТ «Укртрансфанта» було проведено «круглий стіл» та презентацію згаданого проєкту. Проведені консультації засвідчили інтерес чеських підприємств до участі у проєкті, конкретні механізми якого стали предметом подальших переговорів [2, с. 12–13].

Очікувалось, що після вступу Чехії до ЄС більшої визначеності та конкретики набере українсько–чеське політичне і економічне співробітництво на євроінтеграційному напрямі. Чеська сторона прагнула відігравати активну роль у виробленні та втіленні у життя «східної політики» Євросоюзу. При цьому її позиція щодо євроінтеграційних перспектив України відповідала українському баченню подальшого розвитку відносин з ЄС: можливість у середньотерміновій перспективі набути Україні асоційованого статусу, а у довготерміновій перспективі стати повноправним членом ЄС. Водночас, незмінною залишалася чеська позиція щодо необхідності досягнення Україною відповідності критеріям, необхідним для просування до європейських структур [5, с. 263–265].

Надзвичайний і Повноважний Посол Чеської Республіки в Україні К. Штіндл визначив чотири фактори, які у зв'язку з наміром України інтегруватись

до Європейського Союзу, лежали в основах чеського відношення до України: 1. Серед східноєвропейських сусідів Євросоюзу після його розширення Україна займає виняткове місце, оскільки повністю відповідає географічним вимогам Договору про Європейський Союз; 2. Законодавча й виконавча влада України на всіх рівнях виявила політичну волю інтегрувати Україну до європейських і євроатлантичних структур (ЄС і НАТО); 3. Чеська Республіка та її суспільство мають позитивний досвід щодо українського народу з часів Австро–Угорської монархії і Чехословацької Республіки, коли частина українців була співгромадянами чехів, мораван і словаків, а після Другої світової війни Чехословаччина разом із Україною була складовою частиною радянського блоку і спільно з нею поділяла життя у комуністичній тоталітарній системі; 4. Чеська Республіка не межує і після розширення ЄС не буде межувати з Україною. З цього випливають відмінності між чеською позицією і позиціями членів «Вишеградської» групи щодо їх відносин з Україною. Тому прикордонна співпраця з Україною не була складовою частиною чеської політики, яка була важливим елементом політики ЄС, зокрема такої її програми як «Широка Європа – сусідство» [4].

Інтенсивний розвиток зовнішньополітичних стосунків України з центральноєвропейськими державами – новими членами ЄС, її найближчим міжнародним оточенням та безпосередніми західними сусідами на нових східних кордонах Європейської спільноти набував все більшого значення [6, с. 276–278; 7, с. 233–234; 8, с. 198–199]. Двостороння співпраця відбувалася також у рамках проєкту «Східне партнерство», який був спрямований на поліпшення відносин ряду країн колишнього СРСР з ЄС. У грудні 2008 р. Європейська Рада поклала початок цьому проєкту [9, с. 196–197].

Протягом 2009 р. для України залишалось актуальним питання названого проєкту. Проєкт «Східне партнерство» охопив 6 країн–сусідів Євросоюзу: Азербайджан, Вірменію, Грузію, Молдову, Україну і Білорусь. Президент В. Ющенко з цього приводу зазначив, що «Східне партнерство» свідчить про те, що Євросоюз відчуває необхідність певної окремої співпраці з Україною як європейською державою. Проєкт став однією з вершин чеського головування в ЄС. Чеська Республіка намагалась, щоб цей проєкт став реальністю. На жаль, окремим західним країнам залишалися незрозумілими певні формулювання названого документа. Австрія та Німеччина залишалися прихильниками варіанта, в якому йшлося лише про «визову лібералізацію» [10, с. 296–299].

5 березня 2012 р. відбувся робочий візит Міністра закордонних справ України К. Грищенка до ЧР для участі в зустрічі глав зовнішньополітичних відомств країн «В–4», Балтії та «Східного партнерства». У центрі уваги заходу було обговорення підготовки «Дорожньої карти» «Східного партнерства», що визначає пріоритетні цілі у контексті двосторонніх відносин між ЄС і країнами–партнерами та багатостороннього виміру «Ініціативи» до 2013 р. Міністри також обмінялися думками щодо шляхів поглиблення взаємодії членів «Вишеградської четвірки» та країн Балтії з країнами–партнерами, включаючи Україну. У цьому контексті учасники зустрічі привітали рішення країн «Вишеградської четвірки» започаткувати окрему програму з підтримки проєктів у рамках «Східного партнерства» [1].

Отже, на початку XXI ст. пріоритетним для України залишалось забезпечення підтримки Чехією європейського та євроатлантичного курсу України, уникнення небажаних для нашої держави наслідків у зв'язку з майбутнім вступом Чеської Республіки до ЄС. Тому робота на євроінтеграційному напрямі була спрямована на вирішення ряду таких завдань:

1. Доведення до відома чеської сторони бачення Україною зовнішньополітичних та внутрішньополітичних умов її поступового входження до європейського політичного та економічного простору;

2. Забезпечення підтримки з боку керівництва ЧР конкретних євроінтеграційних кроків України;

3. Сприяння ЧР позиції можливості встановлення між Україною та ЄС відносин асоціації;

4. Удосконалення двостороннього співробітництва у політичній та торговельно-економічній сфері у контексті наступного вступу ЧР до ЄС;

5. Моніторинг розвитку відносин між ЧР і ЄС, роботи чеської сторони у Конвенті та Міжурядовій конференції з питань підготовки Конституційної угоди ЄС у зв'язку з його розширенням;

6. Вивчення євроінтеграційного досвіду Чеської Республіки та внесення пропозицій щодо його можливого використання.

Головні довготермінові інтереси України у відносинах з Чеською Республікою на початку XXI ст. зводилися до: забезпечення підтримки з боку Чеської Республіки практичної реалізації ідеї укладення між Україною та Європейським Союзом Угоди про асоціацію; налагодження постійного міждержавного діалогу на усіх рівнях; забезпечення сприяння Чеської Республіки у залученні України до Спільної зовнішньої та безпекової політики (СЗБП) та Спільної безпекової та оборонної політики (СБОП) ЄС; використання довірливих чесько-американських відносин для сприяння реалізації євроінтеграційних прагнень України; інформаційне супроводження у Чеській Республіці процесу поступового досягнення Україною Копенгагенських критеріїв.

Список використаних джерел

1. Костянтин Грищенко взяв участь у зустрічі глав зовнішньополітичних відомств країн Вишеградської четвірки, Балтії, Данії та «Східного партнерства» // Міністерство закордонних справ України [Електронний ресурс]: http://www.kmu.gov.ua/control/publish/article?art_id=245019071.

2. Матеріали до звіту про роботу Посольства України у Чеській Республіці в частині торговельно-економічного співробітництва у 2002 р. // Справа №19/42 від 24.12.2002 р. – 37 с.

3. Матеріали до звіту про роботу Посольства України у Чеській Республіці в частині торговельно-економічного співробітництва у 2003 р. // Справа №21/51 від 25.12.2003 р. – 38 с.

4. Галицькі контракти. – 2004. – 8 липня.

5. Zpráva o zahraniční politice ČR za rok 2004 // Ministerstvo zahraničních věcí ČR. Bilaterální vztahy České republiky, 2005. – 334 s.

6. Zpráva o zahraniční politice ČR za rok 2005 // Ministerstvo zahraničních věcí ČR. Bilaterální vztahy České republiky, 2006. – 433 s.

7. Zpráva o zahraniční politice ČR za rok 2006 // MZV ČR. Bilaterální vztahy České republiky, 2007. – 474 s.

8. Zpráva o zahraniční politice ČR za rok 2007 // MZV ČR. Bilaterální vztahy České republiky, 2008. – 482 s.

9. Zpráva o zahraniční politice ČR za rok 2008 // MZV ČR. Bilaterální vztahy České republiky, 2009. – 440 s.

10. Zpráva o zahraniční politice ČR za rok 2009 // MZV ČR. Bilaterální vztahy České republiky, 2010. – 610 s.

References

1. Kostjantyn Gryshchenko vyzjav uchast' u zustrichih glav zovnishn'opolitychnyh vidomstv krajin Vyshegradsk'koi' chetvirky,

Baltii', Daniy' ta «Shidnogo partnerstva» // Ministerstvo zakordonnykh sprav Ukrai'ny [Elektronnyy resurs]: http://www.kmu.gov.ua/control/publish/article?art_id=245019071.

2. Materialy do zvituv pro robotu Posol'stva Ukrainy u Ches'koy Respublitsi v chastyni torhovel'no-ekonomichnoho spivrobitnytstva u 2002 r. // Sprava №19/42 vid 24.12.2002 r. – 37 s.

3. Materialy do zvituv pro robotu Posol'stva Ukrainy u Ches'koy Respublitsi v chastyni torhovel'no-ekonomichnoho spivrobitnytstva u 2003 r. // Sprava №21/51 vid 25.12.2003 r. – 38 s.

4. Halyts'ki kontrakty. – 2004. – 8 lypnya.

5. Zpráva o zahraniční politice ČR za rok 2004 // Ministerstvo zahraničních věcí ČR. Bilaterální vztahy České republiky, 2005. – 334 s.

6. Zpráva o zahraniční politice ČR za rok 2005 // Ministerstvo zahraničních věcí ČR. Bilaterální vztahy České republiky, 2006. – 433 s.

7. Zpráva o zahraniční politice ČR za rok 2006 // MZV ČR. Bilaterální vztahy České republiky, 2007. – 474 s.

8. Zpráva o zahraniční politice ČR za rok 2007 // MZV ČR. Bilaterální vztahy České republiky, 2008. – 482 s.

9. Zpráva o zahraniční politice ČR za rok 2008 // MZV ČR. Bilaterální vztahy České republiky, 2009. – 440 s.

10. Zpráva o zahraniční politice ČR za rok 2009 // MZV ČR. Bilaterální vztahy České republiky, 2010. – 610 s.

Korsak R. V., doctor of historical sciences, professor, *Uzhgorod National University, faculty of «Tourism», department of tourism infrastructure and services (Ukraine, Uzhgorod)*, korsakr@inbox.ru

Ukraine cooperation European integration from the Czech Republic (2000–2012)

The article deals with cooperation between Ukraine and the Czech Republic in science, technology and education industry. The author reveals the positive and negative trends in this sphere of bilateral cooperation. A study was made possible through the use of scientific methods of knowledge: analysis, synthesis, system, synthesis, specific, historical and dialectical method. In the preferred scientific heritage historical methods of research: historical and genetic, historical and comparative, historical and synthetic, historical and diachronic, empirical analysis and more.

Keywords: Czech Republic, Ukraine, Education, National Academy of Sciences of Ukraine, Academy of Sciences of the Czech Republic nakovo and technical cooperation.

Korsak P. V., доктор исторических наук, доцент кафедры туристической инфраструктуры и сервиса, факультет «Туризма», Ужгородский национальный университет (Украина, Ужгород), korsakr@inbox.ru

Евроинтеграционное сотрудничество Украины с Чешской Республикой (2000–2012 гг.)

Рассматривается сотрудничество Украины и Чехии в евроинтеграционном направлении. Автор раскрывает главные тенденции этой сферы двустороннего сотрудничества. Исследование темы стало возможным благодаря использованию общенаучных методов познания: анализа, синтеза, системности, обобщения, конкретности, историзма и диалектического метода. В научном наследии отдано предпочтение историческим методам исследования: историко-генетическим, историко-сравнительным, историко-систематическим, историко-диахронным, эмпирическим анализа и тому подобно.

Ключевые слова: Чехия, Украина, евроинтеграция, сотрудничество, Европейский Союз.

* * *

UDC 94(477.46)

Spirkina O. O., Candidate of Historical Sciences, Senior Lecturer of the Department of Humanities and Foreign Languages of Cherkasy Institute of Fire Safety Named after Chernobyl Heroes of NUCP of Ukraine (Ukraine, Cherkasy), Ksenyasp@yandex.ua

CULTURAL–ARTISTIC LIFE OF CHERKASY REGION IN 1991–2001 YEARS IN THE CONTEXT OF NATIONAL REVIVAL: SOURCE STUDY ANALYSIS OF PROBLEM

The main categories of sources which are used for investigating cultural–artistic life of Cherkasy region of the first decade of the state independence of Ukraine in the context of the national revival are cleared up. The characteristic of such sources as unpublished archival materials, legislative sources, visual sources, sources of private origin, informative sources, video–sources and Internet–sources is paid